

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 0 8 2 5 3 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 1 ≡

Petek, 29. avgust 2008 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepišite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Izmed 15 esejskih naslovov izberite enega in napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljnih posameznega pogleda**.

VPRAŠANJE STVARNOSTI

1. Razpravljajte o trditvi: Zavedamo se svojih zaznav, predstav in misli, tudi tisto, kar se nam kaže kot materialna realnost, je posredovano skozi naša čutila in obstaja v našem duhu, zato je idealizem edino pravo stališče v ontologiji.
2. Razpravljajte o trditvi: Prav zaradi umrljivosti se človeku zastavi vprašanje o smislu življenja.
3. Razpravljajte o trditvi: Človek je hkrati svoboden in določen (determiniran).

VPRAŠANJE SPOZNAVJA

4. Razpravljajte o trditvi: Znanost in filozofija se ne razlikujeta, ker obe temeljita na postavljanju hipotez.
5. Razpravljajte o trditvi: Dvom gotovost sicer odpravi, a tudi vodi k njej.
6. Razpravljajte o trditvi: Resničnost mojega prepričanja ni v skladnosti z realnostjo, temveč je odvisna le od njegove skladnosti s prepričanji, ki jih že imam.

VPRAŠANJE MORALE

7. Razpravljajte o trditvi: Morala je heteronomna, ker lahko le Bog določi, kaj so človekove dolžnosti.
8. Razpravljajte o trditvi: Moralnost delovanja ni odvisna od kulture, v kateri je dejanje narejeno.
9. Razpravljajte o trditvi: Cilj moralnega delovanja je lahko samo sreča drugih, ne pa moja lastna.

POSAMEZNIK IN SKUPNOST

10. Razpravljajte o trditvi: V naravnem stanju družbena pravičnost ne obstaja.
11. Razpravljajte o trditvi: Skupno dobro je določeno z mnenjem večine.
12. Razpravljajte o trditvi: Oblast s prerazporejanjem bogastva ne omejuje svobode posameznikov.

FILOZOFIJA RELIGIJE

13. Razpravljajte o trditvi: Boga je mogoče le občutiti, ne pa o njem tudi govoriti.
14. Razpravljajte o trditvi: Močna vera bi morala odpraviti potrebo po razumskem poznavanju Boga.
15. Razpravljajte o trditvi: Nesreče kakor cunamiji, potresi, lakota, bolezni ipd. ljudem škodijo, vendar niso zlo, ampak naravni pojavi. Zlo se v svetu pojavi zaradi človeka, ki ne sledi tistemu, kar je v Božjih zapovedih določeno kot dobro.

Prazna stran

Prazna stran